

MÜNEBBİHAT 10

Eûzü billâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bismillâhi'r-rahmâni'r-rahîm..

Elhamdü lillâhi Rabbi'l-âlemin... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn.

Mefhar-i mevcudât Muhammed Mustafâ râ salevât!

Seyyidü's-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!

Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!

Dünkü dersin son kısmını bir kez tekrar ediyorum:

“Anneler dörttür: Birisi, ilaçların anası. Birisi, ibadetlerin anası. Birisi, edeplerin anası. Birisi, maksatların anası.

İlaçların anası, az yemek; edeplerin anası, az konuşmak; ibadetlerin anası, az günah; istenmesi gereken şeylerin anası, sabırdır.”

“Cevher de dörttür fakat dört şey de bu cevheri götürür: Akıl bir cevherdir, din bir

cevherdir, hayâ bir cevherdir, salih amel de bir cevherdir. Fakat gazap aklı götürür, haset dini götürür, açgözlülük hayâyı götürür, gıybet de salih amelleri götürür.”

وَعَنْ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ أَرْبَعَةٌ فِي الْجَنَّةِ خَيْرٌ
مِنَ الْجَنَّةِ الْخُلُودُ فِي الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الْجَنَّةِ وَخِدْمَةُ
الْمَلَائِكَةِ فِي الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الْجَنَّةِ وَجِوَارُ الْأَنْبِيَاءِ
فِي الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الْجَنَّةِ وَرِضَا اللَّهِ تَعَالَى فِي الْجَنَّةِ
خَيْرٌ مِنَ الْجَنَّةِ

Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

“Dört şey cennettedir ve cennetten daha hayırlıdır:

(El-hulûdü fi’l-cenneh hayrun mine’l-cennet)

“Cennette ebedî kalmak, cennetten daha hayırlıdır.”

(Ve hidmetü’l-melâiketi fi’l-cenneti hayrun mine’l-cennet) Cennette meleklerin insanlara hizmeti, cennetten daha hayırlıdır. Orada o huriler olmasa ne yapacaksın?..

(*Ve civârü'l-enbiyâi fi'l-cenneti hayrû'n-mine'l- cennet*) “Cennette peygamberlerin etrafında bulunmak, cennetten daha hayırlıdır.” Ne büyük şeref... Onlar olmayınca ne olacak cennet?

Hangisiydi hatırlayamıyorum, *Ebü'd-Derda* mıydı; sararmış solmuş da Resulullah sormuş:

“—Sen hasta mısın, nesen?..”

“—Yok!” demiş.

“—Neden böyle sararıp soluyorsun?”

Demiş:

”—Düşünüyorum, sen peygambersin; cennete gidince kim bilir nerede olacak senin makamın? Bizim cennete gireceğimiz şüpheli ya; girsek bile seni göremeyince ne olacak bizim hâlimiz?” demiş. “Ben burada seni göremeyince dayanamıyorum; orada göremezsem ne olur benim hâlim?” demiş.

Demek ki cennet iyi de cennette peygamberlerin etrafında toplanmak; o daha iyi... Dünyada o nimete erişemedik biz. Ashaba nasip oldu o nimet. Onlar erişti o talihe...

Ashabın en kabahatlisi Hazret-i Hamza'yı

şehit eden Vahşi idi. Fakat onun eriştiği ni-
mete hiçbir evliya erişemiyor. Niçin? O müba-
rek yüzü görmüş... O Resulullah'ı bir görmek
yetiyor adama. Orada ona komşu olursak el-
bette cennetten hayırlı olacak.

(*Ve ridallâhi Teâlâ fi'l-cenneti hayru'n-
mine'l- cennet*) Cennette Allahu Teala'nın rı-
zası her şeyden daha hayırlı... Orada o kendi-
sini gösterecek bize... Allaaah!

وَأَرْبَعَةٌ فِي النَّارِ شَرُّ مِنَ النَّارِ الْخُلُودُ فِي النَّارِ شَرُّ
مِنَ النَّارِ وَتَوْبِيخُ الْمَلَائِكَةِ الْكُفَّارِ فِي النَّارِ شَرُّ
مِنَ النَّارِ وَجَوَارُ الشَّيْطَانِ فِي النَّارِ شَرُّ مِنَ النَّارِ
وَعُظْبُ اللَّهِ تَعَالَى فِي النَّارِ شَرُّ مِنَ النَّارِ

(*Ve erbaatün fi'n-nâri şerrün mine'n-nâr*)
Cehennemde dört şey var ki cehennemden
daha fena:

(*Elhülûdu fi'n-nâr*) “Cehennemde ebedî
kalmak; (*şerrün mine'n-nâr*) ateşten daha
fena, cehennemden de fena...

(*Ve tevbihü'l-melâiketi'l-küffâra fin nâri
şerrün mine'n-nâr*) Melekler kafirlere:

—Size peygamber gelmedi miydi? Niye inanmadınız da yapmadınız bu işleri?” diyecek. İşte bu, cehennemden daha fenadır.

(*Ve civârü’ş-şeytâni fi’n-nâri şerrün mine’n-nâr*) Cehennemde şeytanın komşuluğu, cehennemden daha fenadır.

Geçen akşam dinledim radyoda. Diyanet İşleri’nden birisi bir ayet-i kerime okudu, sonra Türkçesini verdi: Orada, şeytan kürsüsünü kuracak cehennemde...

—Hepiniz beni ayıplıyorsunuz; ben ne yaptım size? Allah size akıl verdi, fikir verdi, kitap gönderdi, peygamber gönderdi. Onun sözünü dinlemediniz, benim sözüme geldiniz. Bana ne? Şimdi ben ne yapayım size? Çekeceğiz cezamızı!” diyecek.

İşte bu şeytanın orada toplayıp da konuşması, onlara hitap etmesi yok mu; o cehennemden daha beter!

(*Ve gadabullâhi teâlâ fi’n-nâri şerrün mine’n-nâr*) “Allah’ın gazabı cehennemden daha fenadır.” O ilahi gazap, -Allah esirgesin neredede olursa insanı yakar.

Allah muhafaza etsin oraya gitmekten de

ona yakın olmaktan da...

Hazret-i Peygamber'in Aişe Validemize öğrettiği bir dua var: (*Allahümme innî es'elüke...*) – Duayı belki tam okuyamam da— “Ya Rab! Senden bütün hayırları isterim... Bu hayırlarla beraber cenneti de isterim; cennete girmeye layık olacak sözleri ve amelleri de isterim... Cehennemden sana sığınırım; cehenneme girmeye sebep olacak söz ve amellerden de sana sığınırım.” diye...

E, şimdi bunlardan nasıl sığınmayalım? Allah muhafaza etsin...

وَعَنْ بَعْضِ الْحُكَمَاءِ حِينَ سُئِلَ كَيْفَ أَنْتَ فَقَالَ أَنَا
مَعَ الْمَوْلَى عَلَى الْمُوَافَقَةِ وَمَعَ النَّفْسِ عَلَى الْمُخَالَفَةِ
وَمَعَ الْخَلْقِ عَلَى النَّصِيحَةِ وَمَعَ الدُّنْيَا عَلَى الضَّرُورَةِ

Bazı âlimler demiş ki:

(*Keyfe ente*) “Nasılsınız?” diye soruyor birisi, ötekisine...

Diyor ki:

(*Ene mea'l-mevlâ ale'l-muvâfakati*) “Ben Mevlam ile iyiyim, Allah ile iyiyim! Çünkü

dediklerini tutuyorum, yapma dediklerinden de kaçıyorum. Aramız iyi...

(*Ve mea'n-nefsi ale'l-muhalefeti*) Nefsim ile de hiç aram iyi değil... Ona da daima muhalefet ediyorum, onun istediklerini yapmıyorum.

(*Ve mea'l-halkı ale'n-nasihati*) Halk ile de nasihat üzerindeyim. Kimseye karışmam, incitmem; nasihat ederim.

(*Ve mea'd-dünyâ ale'd-darûreti*) Dünya ile de zaruri olduğu kadar, ihtiyacım kadar ilgilenirim. Yemek içmek ihtiyacı kadar..."

وَاخْتَارَ بَعْضُ الْحُكَمَاءِ أَرْبَعَ كَلِمَاتٍ مِنْ أَرْبَعَةٍ
كُتِبَ مِنَ التَّوْرَةِ مَنْ رَضِيَ بِمَا آعَظَاهُ اللَّهُ تَعَالَى
إِسْتَرَاحَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْإِنْجِيلِ مَنْ هَدَمَ
الشَّهَوَاتِ عَزَّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الزَّبُورِ مَنْ
تَفَرَّدَ عَنِ النَّاسِ نَجَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ
الْفُرْقَانِ مَنْ حَفِظَ اللِّسَانَ سَلِمَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

Bazı âlimler demişler ki:

(*Erbaa kelimâtin min erbaati kütübün*)

“Dört kitaptan dört kelime aldık, hoşumuza gitti; onları size bildirelim:

(*Mine't-Tevrât*) Tevrat'tan aldık: (*Men ra-diye bi-mâ a'tâhullâhu teâlâ isterâha fi'd-dünyâ ve'l-âhiret*) “Kim ki Allahu Teala'nın verdiği razı olursa dünyada da ahirette de rahat eder.” “Taksim böyle ne yapayım? Zengin zengindir, fakir fakirdir.” der. Kimsenin malında gözü yok...

(*Ve mine'l-İncîli*) İncil'den almışlar: (*Men hedeme's- şehvâti azze fi'd-dünyâ ve'l-âhiret*) “Kim şehvetlerini yok edebilirse o dünyada da ahirette de aziz olur.” Şehvet berbat... Onun için, çok yemeyin, oruç tutun dediklerimiz, daima o şehvetin yenilmesi için... Şehvet yenilmedikçe insan onun esiri oluyor.

(*Ve mine'z-Zebûr*) Zebur'dan da almışlar: Hazret-i Davud'a indirilen kitap, malum... (*Men teferrede ani'n-nâsi necâ fi'd-dünyâ ve'l-âhireh*) “İnsanların içine karışmazsan işine de karışmazsan dünyada da rahatsın, ahirette de rahatsın!” Karışırsan dünyada da işin zor, ahirette de...

Geçen günkü talebeye nasihat neydi?

“Dilini tut, kimsenin işine karışma!” dediler.

Bu da o şimdi... Kimsenin işine karışmayacakydın kimseyi incitmeyeceksin!

(*Ve mine'l-furkân*) Dördüncüsünü de Kur'an'dan almışlar: (*Men hafiza'l-lisâni selime fi'd-dünyâ ve'l-âhire*) “Dilini tutan dünyada da rahat eder, ahirette de rahat eder.” Hep ne çekiyorsa insanlar, bu dilin belasından...

İnsanın azaları her gün yalvarırmış dile: .

“—Aman kendini sıkı tut, bizi de kendin gibi yakma sonra!.. Sen şimdi bir kabahat yaparsan hep yanacağız. Onun için aman sen kendini doğru tut!” diye...

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُبَارَكِ أَنَّهُ قَالَ إِنَّ رَجُلًا حَكِيمًا
جَمَعَ الْأَحَادِيثَ فَاخْتَارَ مِنْهَا أَرْبَعِينَ أَلْفًا ثُمَّ اخْتَارَ
مِنْهَا أَرْبَعَةَ أَلْفٍ ثُمَّ اخْتَارَ مِنْهَا أَرْبَعَ مِائَةٍ ثُمَّ
اخْتَارَ مِنْهَا أَرْبَعِينَ ثُمَّ اخْتَارَ مِنْهَا أَرْبَعَ كَلِمَاتٍ
أَحَدِيهِنَّ لَا تَشْتُنْ بِأَمْرَاءٍ عَلَى كُلِّ حَالٍ وَالثَّانِيَةُ لَا

تَغْتَرُّ بِالْمَالِ عَلَى كُلِّ حَالٍ وَالثَّالِثَةُ لَا تَحْمِلُ
مَعِدَتَكَ مَا لَا تُطِيقُهُ وَالرَّابِعَةُ لَا تَجْمَعُ مِنَ الْعِلْمِ مَا
لَا يَنْفَعُكَ

Abdullah İbn Mübarek diyor:

(*İnne racülen hakîmen cemaal-ehâdîs*) “Bir âlim çok hadis okumuş, toplamış. Onlardan kırk bin tanesini ayırmış, bunları yazayım ki-taba demiş. Sonra okumuş okumuş, o kırk bini dört bine indirmiş. O kırk bin bu dört binin içinde var demiş. Sonra, onu da indire indire dört yüze indirmiş. Onu da indire indire kırka indirmiş. Kırkı da indire indire dörde indirmiş. Bu dört şimdi o kırk binin özü... Demiş ki:

1. (*Lâ-tesikanne bi-imraetin alâ külli hâl*) “hiçbir vecihle kadına itimat etme!”

Hazret-i Lokman’ın bir hikâyesi vardı, hatırıma geldi. Çocuğuna demiş ki: “Kadına itaat etme, cahil adamdan da borç alma!” demiş. Bir üçüncüsü de var ama, o hatırıma gelmedi.

Çocuk bu; “Babam bunları dedi ama bir tecrübe edeyim.” demiş. Bir koyun kesmiş, kemiklerini toplamış. Getirmiş, bahçeye

gömmüş. Tabii karısı görmüş. Görünce; “Sus! Bir kabahat yaptım, elimden bir kaza çıktı; adamı buraya gömdüm. Sakın ha kimseye söyleme, gideriz sonra gürültüye!..” demiş. O da “Söyler miyim efendi...” demiş.

Gitmiş cahil birisine: “Yahu bana biraz para ver!” demiş. Ondan da borç almış.

Bir kavga etmiş karıyla... Karıyla kavga edince, karı doğru karakola gitmiş: “Bizim bey böyle böyle bir vakit bir iş yaptı; ben size haber vereyim!” demiş. Hemen gelmiş memurlar, yakaladıkları gibi herifi götürüyorlar... O cahil adam yapışmış: “Borcunu ver be, nereye gidiyorsun?” demiş. “Yahu, asacaklar bu adamı... Kabahati varmış, cezaya gidiyor bu adam...” demişler. Polislerin, jandarmanın arasında gidiyor, para istemenin sırası mı?

Bu itimat etmemek bahsi... Onların normal hâlleri iyidir de, canlarını sıkınca fena... (*Lâ-tesikne bi-imraetin alâ külli hâl*) Ne üzerine olursa olsun kadına güvenme!..

2. (*Lâ-tağterra bi'l-mâli alâ külli hâl*) “Her ne hâl üzerine olursa olsun malına güvenme, malınla gururlanma!..” Bir anda gidiyor.

Halep'ten talebeler gelmişler buraya... Tabii, bizim hâlimizi de görüyorlar... Halep'te zenginler varmış. “Yahu vaziyet tehlikeli, bize biraz yardım edin, para verin!” demişler. Beş on kuruş verip savmışlar. “Bu beş kuruşla, on kuruşla olacak dava değil... Yardım edin bize, yoksa iş felakete gidiyor!” demişler. Kulak asan olmamış tabii... Ertesi akşam baskına uğramışlar, entarisiyle kaçmışlar. Bütün fabrika mabrika hepsi gitmiş gürültüye tabii... Şimdi hâlâ da inliyorlar.

Onun için malınla gururlanma!.. Çünkü dünya dönüyor, dönerken her şeyiyle beraber dönüyor. Bakıyorsun, bir anda bir şeyler oluyor.

(Lâ-tühammil mi'deteke mâ lâ tütîkuhû)
“Mideni de tıka basa derecede doldurma!..”
Yükleme ona, o da bir et parçası alt tarafı...
Sıkıya geldi miydi, bir yerinden patlar, bir yerinde bir yara olur; çekersin senelerce...

(Lâ-tecma' mine'l-ilmi mâ lâ yenfeuke)
“Sana fayda vermeyecek ilimleri de toplayıp durma!..” Fayda vermeyecek ilim, fayda vermeyecek para gibi yığılır durur köşede... Öyle ilim belle ki sana fayda versin; dünyada da

ahirette de...

وَعَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدٍ رَحِمَهُ اللَّهُ فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ
وَجَلَّ (وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ) قَالَ
ذَكَرَ اللَّهُ يَحْيَى سَيِّدًا وَهُوَ عَبْدُهُ لِأَنَّهُ كَانَ غَالِبًا عَلَى
أَرْبَعَةِ أَشْيَاءَ عَلَى الْهَوَى وَعَلَى إِبْلِيسَ وَعَلَى
اللِّسَانِ وَعَلَى الْغَضَبِ

Muhammed İbn Ahmed diyor ki:

“Cenab-ı Hak Kur’an-ı Kerim’de, Hazret-i Yahya için, (Ve seyyiden ve hasûran) dedi. Yani, kulu olduğu hâlde onun için seyyid dedi, efendi dedi. (Li-ennehû kâne gâliben alâ erbaati eşyâ’) Seyyid denmesinin sebebi, dört şeye galip gelmesindendir:” Hep peygamberler, galiptir de... Hz. Yahya evlenmedi, bekâr gitti dünyadan... Hiçbir peygamber yok evlenmeyen, Hz. Yahya’dan başka.

Dört şeye galip gelmiştir:

(Ale’l-hevâ) Hevasına, arzularına galip gelmiştir.

(Ve alâ iblis) İblis üzerine, şeytan üzerine

galip gelmiştir.

(*Ve ale'l-lisân*) Diline de galip gelmiştir.

(*Ve ale'l-gadab*) Gazabına yani öfkesine de galip gelmiştir.

Bu dört galip gelmesinden dolayı, kendisine seyyid denmiş Cenab-ı Hak tarafından... Allah cümlemizi de galip gelenlerden etsin inşallah...

وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَا يَزَالُ الدِّينُ وَالْدُنْيَا
قَائِمَيْنِ مَا دَامَ أَرْبَعَةُ أَشْيَاءَ مَا دَامَ الْأَغْنِيَاءُ لَا
يُبْخَلُونَ بِمَا خُؤِلُوا وَمَا دَامَ الْعُلَمَاءُ يَعْمَلُونَ بِمَا
عَلِمُوا وَمَا دَامَ الْجُهَلَاءُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَمَّا
لَمْ يَعْلَمُوا وَمَا دَامَ الْفُقَرَاءُ
لَا يَبِيعُونَ أَخْرَجَتْهُمْ بِدُنْيَاهُمْ

Hazret-i Ali diyor ki:

(*Lâ yûzâlû'd-dîn ve'd-dünyâ kâimîne mâ dâme erbaate eşyâ*) “Şu dört şey durdukça, din de dünya da durur. Şu dört şeyin durmasına bağlıdır dinin ve dünyanın durması:

(*Mâ-dâmel ağniyâü lâ-yebhalûn*) Zenginler cimrilik yapmadıkları müddetçe.

(*Ve mâ-dâme'l-ulemâü ya'melûne bi-mâ-alimû*) Âlimler de bildikleriyle amel ettikleri müddetçe.

(*Ve mâ dâme'l-cühelâü lâ-yestekbirûne ammâlem ya'lemû*) Cahiller de bilmedikleri şeylerle kibirlenmedikçe.

(*Ve mâ-dâme'l-fukarâü lâ-yebîûne âhirete-hüm bi-dünyâhüm*) Fukaralar da ahiretlerini dünya için satmadıkça... Dünya menfaati elde etmek için ahiret işini yapmadıkları müddetçe...

Geçen bizim doktora talebeler gitmişler:

“Bize beş on gün rapor ver doktor bey!” demişler.

“Ne yapacaksınız?” demiş.

“İşte Ramazan ya, mukabele okuyacağız şimdi biz...” demişler.

Geldi bana soruyor:

“Ahiret ameli ile dünyayı kazanacağız. Kur'an okuyacağız, para alacağız, oradan da istifade edeceğiz. O suretle de eğitimimize

devam edeceğiz, diyorlar. Ne yapalım bunları şimdi?” diye...

“Taş taşıyın, odun kesin, şunu yapın bunu yapın ama bunu benden istemeyin! Hasta olmanız veya başka bir şey olsa verirdim. Fakat siz bu ahiretinizle bu dünyayı temin etme işine, beni de alet ediyorsunuz. Ben bunu yapmam!” demiş.

Mukabele okumak fena değil, günah değil ama alt tarafında menfaat var... İşte bu fakir fukaralar da bunu yapmadıkları müddetçe bu din ve dünya yerinde durur.

Tabii, biz alıştık bu memlekette mukabele dinlemeye... Medine-i Münevvere’ye vardık. Gözü görmeyen hatunun birisi oturmuş kapının yanında, okuyor. Hemen polis geldi, apar topar aldı, götürdü.

“Ne yapıyorsunuz?” dedim.

“Yasak!” dedi.

“Kur’an okuyor işte!..” dedim.

“Yok!” dedi. “Para toplayacak, menfaati için okuyor.” dedi.

Geçen Ramazan Bayramı’nda oradaydık.

Sabah namazı ile bayram namazı arasında bir saatten daha fazla vakit var. Hiç ses yok, çıt yok... “Yahu bu memlekette âlim mi yok acaba? Bir Kur’an okusalar da dinlesek hoparlörlerden veya birisi vaaz etse de dinlesek!” dedim. Hiçbir şey yok... Herkes sessiz. Ne tekbir var ne bir şey... Herkes sükût içinde oturuyor.

Fakat Allah hepimizin kusurunu affetsin... Bir taraftan dine böyle riayet ediyorlar; bir taraftan da... Şimdi namaz bitti, bayram da bitti, merasim başladı. Merasim başlayınca bir sürü asker girdi içeriye... Etrafı çevirdiler. Onların kendilerine mahsus Arap kıyafetleriyle...

Ne o?

Vali gelecekmiş!

Saltanat içinde bir herif geldi. Herkesi itiş-tiriyorlar, kakıştırtıyorlar falan... Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu? Bir taraftan diyorsun ki bunlar bidattır; bu yaptığın ne? Bütün âlemi, Harem-i Şerif’te taciz etmeye kimin hakkı var? Hz. Peygamber, peygamberken bunu yaptı mı? O da halkın arasına girdi, o da halkla beraber tavafını yaptı. Ne polisi vardı ne jandarması

vardı. “Hadi siz de çekilin de şimdi Peygamber gelecek!” diyorlar mıydı?

Bunlar hocaları toplamışlar, bunun babasının zamanında... Demişler:

“Çok bidat yapıldı bu dünyada...

Biz Türkleri de bidatçıların başı sayıyorlar.

Biz bu bidatları kaldırmak için bu devleti kurduk. Siz ne diyeceksiniz?”

Ama gelmiş herif, yanı başında bir asker, öbür yanında bir asker... Kendisine mahsus kıyafet giyinmiş falan... Her devletten gitmiş adamlar, orada dinliyorlar. Kırımlı hocanın birisi demiş ki:

“Müsaade edersen ben sana bir soru sorayım!” demiş.

“Sor!” demişler.

“Hz. Peygamber konuşurken böyle etrafında askerle mi gelip konuşuyordu? Konuşmaya gelirken böyle hususi zinetli, sırmalı kıyafetler mi giyip de konuşuyordu? Evvela bidat kendinde!.. Sen bidatları kaldıracağım diyorsun ama kendiniz bidat içerisindesiniz!” demiş.

وَعَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَحْتَجُّ يَوْمَ
الْقِيَمَةِ بِأَرْبَعَةِ أَنْفُسٍ عَلَى أَرْبَعَةِ أَجْنَاسٍ مِنَ النَّاسِ
عَلَى الْأَغْنِيَاءِ بِسُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ وَعَلَى الْعَبِيدِ
بِیُوسُفَ وَعَلَى الْمَرْضَى بِأَيُّوبَ وَعَلَى الْفُقَرَاءِ
بِعِيسَى عَلَيْهِمُ السَّلَامُ

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “Kıya-
met gününde dört kimse dört kimseye delil
olacak:

1. (Ale’l-ağniyâi Süleyman ibni Dâvud) Zen-
ginler üzerine Süleyman İbn Davud...”

Zenginler çağrılacak hesaba:

“Niçin yapmadın ibadeti?..”

Zengin diyecek ki:

“Bu kadar işim var, gücüm var... Fabrika
var, işçilerin parası verilecek. Şu verilecek, bu
verilecek, hesap kitap... Vakit bulamadım ya
Rabbi, ibadet etmeye!..” diye itiraz edecek.

“Getirin Süleyman’ı!” denilecek.

Hz. Süleyman, cinlere de hâkim, insanlara
da hâkim... Getirilecek.

Hiçbir namazın kaldı mı?”

“Kalmadı.” diyecek.

“Ne kadar işin vardı?..”

“İşte bütün devlet işi, hayvanların işi benim sırtımdaydı.” diyecek.

O zaman:

“Öyleyse sen boş konuştun!” denilecek o zengine... “Atın bunu içeriye!” denilecek.

(*Ve ale’l-abîdi bi-Yûsuf*) “Köleler üzerine Yusuf (as)...”

Köleleri çağırıyorlar:

“Köleler, gelin bakalım! Siz neden kulluk yapmadınız?”

“Efendim, köleyiz işte... Ne yapalım? Efendimiz boyuna iş buyuruyordu. Şu işi de yap, bu işi de yap derken sana ibadete vakit kalmadı ya Rabbi!” diyorlar.

“Çağırın Yusuf’u!”

O da zindana atıldı ya...

“Senin kaldı mı bir namazın niyazın?”

“Yok...”

“Bak, gördünüz mü?..” denilecek.

(*Ve ale'l-merdâ bi-Eyyûb*) “Hastalar üzerine Eyüp (as)...”

Hastaları çağırıyorlar:

“Hastalar durun bakalım! Neden kılmadınız namazınızı niyazınızı?”

“Hastaydık ya Rabbi, ondan dolayı kılamadık.”

“Çağırın Eyyüb'ü!”

Hastalıktan bir deri bir kemik hâlinde kalmış.

“Senin kaldı mı bir namazın niyazın?..”

“Yok...”

“Bak, gördünüz mü?..” denilecek.

(*Ve ale'l-fukarâi bi-Îsâ aleyhimü's-selâm.*)
Fukaralar üzerine İsa (as)...”

Fukaraları çağıracaklar.

“Neden kılmadınız namazınızı niyazınızı?..”

“Fukaralık canımıza tak dedi. İşte artık ekmek parası için yapamadık.”

“Çağırın İsa'yı!..” diyecekmiş.

Hız. İsa gelecekti. O da ot yemiş, zavallı... Dağlardan ot topluyor, onu yiyor. Ona benzeyen çok kimseler de vardır. Ahmed İbn Hanbel otla geinmiştir. Binlerce hadisi ezberleyen adam... Ot yiyerek geinmiştir. Etraf ve civardan da çok hediye gelirmiş kendisine... Meřhur olmuş kendisi... O kadar meşhurluğuyla beraber yemeğİ otlarmış. Dağlardan toplanan otlarla geinirmiş.

Bir zat daha var... Kûtü’l-Kulûb sahibi Ebû Talib-i Mekki Hazretleri on bir veya on iki sene Mekke dağlarında ot yemek suretiyle vücudu yeşile dönmüş. Ondan sonra şehre iniyor ve Kûtü’l-Kulûb ismindeki kitabını yazıyor.

Biz bu sefer Medine-i Münevvere’ye gittik. Orada bir hoca efendi var, Saati Osman Efendi... Yaşlıca, bizden de yaşlı zannedersem. Benim bacaklarımdaki ağrıyı duymuş da, demiş: “Hoca efendiye selam söyle, et yemesin!” demiş. “Beyaz et yesin, balık eti yesin!” demiş. Onu da yemesek, o da olur.

Fakat et de yiyeceklerin seyyididir. İnsanları beslediğİ için bir yemek olmasına seyyidlik sıfatını almıştır. Besleyici özelliğİ vardır. Allah’ın nimetlerinden istifade etmeli de ölçüsü

kadar... Ölçü bozuldu muydu, hastalık ondan geliyor. Ölçü bozulmazsa, bir şey olmaz.

Onun için o dört tane hâkimiyet var ya; nefse hâkim olunca kararınca yersin, bırakırsın artanını... Ama hâkim olamazsan bulunca durursun mideyi.

Fukaraları çağıracaklar. Hz. İsa da gelecek. Gelince ona:

Sen en fukara bir adamdın, dünyada malın yoktu. Kaldı mı bir ibadetin?..”

“Yok...”

“Bak, gördünüz mü?..” denilecek.

Allah şefaatlerine nail etsin cümlemizi...

وَعَنْ سَعْدِ بْنِ بِلَالٍ رَحِمَهُ اللَّهُ أَنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَذْنَبَ
مِنْ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ بِأَرْبَعِ خِصَالٍ أَنْ لَا يُحْجَبَ عَنْهُ
الرِّزْقُ وَلَا يُحْجَبَ عَنْهُ الصِّحَّةُ وَلَا يَظْهَرُ عَلَيْهِ
الذَّنْبُ وَلَا يُعَاقِبُهُ عَاجِلًا

Sad İbn Bilal diyor ki:

(înne’l-abde izâ eznebe minallâhu teâlâ aleyhi bi-erbaa hısâlin) “Kul günah işler. O

günah olunca Allah ona dört tane daha nimet verir. Nimeti alacak ya elinden, günah işleyince; aksine daha dört tane veriyor.

Birisi: (*Lâ-yahcubü anhü'r-rızk*) Günah işledi diye rızkını kesmiyor.” Biz olsak kovuyoruz hemen... İtaat etmedi mi birisi bize, “Hadi defol git!” diyoruz. O kesmiyor bizden...

(*Ve lâ-yahcubü anhü's-sıhhate*) Sıhhatini de almıyor elinden... Dinsizler, imansızlar diye onları mahrum bırakmıyor.

(*ve lâ-yuzâhiru aleyhi'z-zenbe*) Günahını da meydana koymuyor. Eskiden kabahat ettiler mi, alınlarına yazılırmış, “Bu, bu günahı yaptı.” diyerek. Çok şükür, Peygamberimizin hürmetine Allah bizden onu kaldırdı da şimdi kabahatlerimiz meydana çıkmıyor. Meydana koysa, yüz yüze bakamayız.

(*Ve lâ-yuâkıbuhû âcilen*) Hemen kabahat yaptı diye bizi cezalandırmıyor da... Ahirete bırakıyor. “Belki tövbe eder, belki af diler, mağfiret diler kurtulur.” diyerek...

وَعَنْ حَاتِمِ الْأَصَمِّ رَحِمَهُ اللَّهُ أَنَّهُ قَالَ مَنْ صَرَفَ
أَرْبَعًا إِلَى أَرْبَعٍ وَجَدَ الْجَنَّةَ النَّوْمَ إِلَى الْقَبْرِ وَالْفُخْرُ
إِلَى الْمِيزَانِ وَالرَّاحَةُ إِلَى الصِّرَاطِ وَالشَّهْوَةُ إِلَى
الْجَنَّةِ

Hatemü'l-Esam Hazretleri...

Bu güzel bir zattır. Şakik-i Belhî Hazretleri-
nin talebesidir. Şakik-i Belhî rahmetli olmuş.
Rahmetli olunca, cemaat demişler ki:

“Sen hocanın iyi talebesisin! Hocanın ye-
rine sen hizmet et, bize vaaz ve nasihat et!” “

“Yapamam! Bir sene müsaade edin de ken-
dimi bir deneyeyim bakayım.” demiş.

Bir sene geçmiş. Yine çağırmışlar, vaaz et
demişler.

“Yok, olmadı. Bir sene daha istiyorum.” de-
miş.

Hadi bir sene daha beklemişler. Sonra gel-
miş vaaz ve nasihate... Gayet güzel vaaz et-
miş. Herkes mest ve hayran, bayılmışlar. De-
mişler: ,

“İki seneden beri bizi neden böyle mahrum ettin sen?”

Demiş ki:

“İki senedir ben kendimi yokluyordum; daha hayvanîlik üzerimdeydi. İnsanlığa daha dönememiştim. Onu tecrübe ediyordum. Şimdi hayvanlar benden kaçmıyor artık... Anladım ki, artık kemâle ermişiz. Onun için konuştuğum.” demiş.

Bu zat Medine-i Münevvere’ye gelmiş. Koca koca binaları görünce, “Burası Firavunlar şehri mi?” demiş. “Burası Medine-i Münevvere; ne yapıyorsun sen? Ne biçim konuşuyorsun sen, Medine-i Münevvere’ye böyle laf denir mi?..” demişler, atmışlar hapse... Mahkemeye çağırmışlar. Mahkemede:

“Neden bunu dedin böyle?” diye sormuşlar.

“Peygamberin var mıydı böyle koca konakları? Peygamber nerede yatıyordu, ne yiyordu, nasıl yaşıyordu; söyleyin bakalım!” demiş.

Kabahat hep bizde; Allah kusurlarımızı affetsin...

O diyor şimdi:

“Dört şeyi dünyada dört şeye bırakırsanız, cenneti bulursunuz:

(*En-nevme ile'l-kabr*) Uykuyu bırakın me-
zara! Fazla uyumayın!..

(*Ve'l-fahra ile'l-mizân*) İftiharı bırakın he-
sap gününe... Hesap günü sevapların çok
olursa, o zaman gururlanırsın, koltukların ka-
barır kurtuldum, diyerek kıyamet gününde!

(*Ve'r-râhate ile's-sırât*) “Rahatı da Sırat’a
bırak!” demiş. Oradan geç, ondan sonra işin
kolay...

(*Ve's-şehvete ile'l-cenneh*) Şehveti de bı-
rak cennete!..” demiş.

وَعَنْ حَامِدِ اللَّفَّافِ رَحِمَهُ اللَّهُ أَنَّهُ قَالَ أَرْبَعَةٌ
طَلَبْنَاهَا فِي أَرْبَعَةٍ فَاخْطَأْنَا طُرُقَهَا فَوَجَدْنَاهَا
فِي أَرْبَعَةٍ أُخْرَى طَلَبْنَا الْغِنَى فِي الْمَالِ فَوَجَدْنَاهُ
فِي الْقَنَاعَةِ وَطَلَبْنَا الرَّاحَةَ فِي الثَّرْوَةِ فَوَجَدْنَاهَا
فِي قِلَّةِ الْمَالِ وَطَلَبْنَا اللَّذَاتِ فِي النِّعْمَةِ فَوَجَدْنَاهَا

فِي الْبَدَنِ الصَّحِيحِ وَطَلَبْنَا الرِّزْقَ
فِي الْأَرْضِ فَوَجَدْنَاهُ فِي السَّمَاءِ

Hâmid-i Leff'af demiş ki:

“Dört şeyi dört yerde aradık ama hata ettik. Baktık ki o başka dörtteymiş.

(*Talebne'l-gınâ fi'l-mâl*) Biz zannettik ki, zenginlik maldadır; onun için mal toplamaya çalıştık. (*fe-vecednâhu fi'l-kanâat*) Hiç de öyle değilmiş, kanaatteymiş meğer zenginlik...

الْقَنَاعَةُ كَنْزٌ لَا يَفْنَى

(*El-kanâatu kenzü'n lâ-yefnâ*) “Bitmez tükenmez hazine, kanaat...” Diğer hazinelerin hepsi biter, kanaat bitmez.

(*Ve talebne'r-râhate fi's-serveti*) “Rahatı da servette aradık.” Güzel bir evin olur, kaloriferli, maloriferli... Hanım, hizmetçiler... Her şey gelir gider; rahat eder insan... Hâlbuki bu değil... (*Ve vecednâhu fi kılleti'l-mâl*) “Onu da malın azlığında bulduk.” diyor.

Nasıl hallederiz bunu bilmem?.. Servette

rahatlığı hepimiz kabul ederiz. Fakat, “Malın azlığında rahatlık var.” diyor bu adam...

“Gönül rahatı olsa gerek.. ” dediler.

Gönlü de rahat olacak, kendi de rahat olacak. Çok zenginler var ki...

Akşam aşağıda yemek yiyorduk. Bizim hoca efendi vardı, namaz kıldıran... Yanımızdaki tatlı gelince yemedi. Öteki de yemedi. Şeker hastalığı var, tatlılar dokunuyor tabii...

“Vallahi ben, hiçbir zenginin tatlı yediğini görmedim!” dedi. “Zenginlerin her birisi bir çeşit. Fakire fukaraya taşı versen, yer.” dedi.

Allah affetsin kusurlarımızı. Bunlar hep tartılı sözler, boş sözler değil... Hakikaten de böyledir.

(*Ve talebne’l-lezzât, fi’n-ni’met*) Biz zannettik ki ettedir, yağdadır, baldadır lezzetler... (*fevecednâhâ fi’l-bedeni’s sahîh*) Hâlbuki sağlıklı bedendeymiş. Sıhhatin yerinde olmazsa, bal da para etmiyor adama...

(*Ve talebne’r-rızka fi’l-ard*) Biz zannettik ki rızık yerdedir. Onun için sürdük tarlaları, bağları, bahçeleri... (*ve vecednâhü fi’s-*

semâ') Baktık ki rızık gökte imiş. Çünkü yağmur gelmese istediğin kadar ek, ne olacak? İş semada, rızık oradan gelecek. Kur'an'da da o var ya!..

وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ أَرْبَعَةُ أَشْيَاءَ
قَلِيلُهَا كَثِيرُ الْوَجْعِ وَالْفَقْرُ وَالنَّارُ وَالْعَدَاوَةُ

Hazret-i Ali buyurdular ki:

(*Erbaatü eşyâe kalîlühâ kesirun*) “Dört şey var ama az da olsa çoktur. Ne kadar az da olsa o dört şey, çok gelir.

(*El-vec'u*) Sancılar... Azıcık olsa da insanı kıvrandırıyor yani...

(*Ve'l-fakru*) Fakirlik de kıvrandırır.

(*Ve'n-nâr*) Ateş de kıvrandırır. Azı da olsa ufacık kıvılcım düştü müydü, yanıyor adamın canı.

(*Ve'l-adâvet*) İnsanlar arasındaki geçimsizlik... O da ne kadar çok olmasa da insanın rahatını kaçırıyor.

Bir tane kalmış:

وَعَنْ حَاتِمِ الْأَصَمِّ أَنَّهُ قَالَ أَرْبَعَةُ أَشْيَاءَ لَا يُعْرِفُ
قَدْرُهَا إِلَّا أَرْبَعَةُ الشَّبَابِ لَا يُعْرِفُ قَدْرَهُ إِلَّا
الشُّيُوخُ وَالْعَافِيَةُ لَا يُعْرِفُ قَدْرُهَا إِلَّا أَهْلُ الْبَلَاءِ
وَالصِّحَّةُ لَا يُعْرِفُ قَدْرُهَا إِلَّا الْمَرْضَى وَالْحَيَوَةُ
لَا يُعْرِفُ قَدْرُهَا إِلَّا الْمَوْتَى

Hâtem-i Esam demiş ki:

(*Erbaatü eşyâe lâ-ya'rifu kadrehâ illâ er-
baa*) “Dört şey var ki kıymetini ancak dört kişi
bilir:

(*E's-şebâb*) Gençlik... (*Lâ-ya'rifu kadrehû
ille's-şüyûh*) Genç ne bilsin gençliğin kıyme-
tini, hep böyle olacak zannediyor. İhtiyarlara
sormalı gençliğin ne demek olduğunu... O el-
den gittikten sonra anlaşılıyor.

(*Ve'l-âfiyetü lâ-ya'rifu kadrehâ illâ ehli'l-
belâ*) Afiyetin kıymetini de bela, musibet sa-
hiplerine sormalı!..

(*Ve's-sıhhatü*) Üçüncüsü de sıhhattir, (*lâ-
ya'rifu kadrehâ ille'l-merdâ*) Onun kıymetini
de hastalardan sormalı!

(*Ve'l-hayâtü lâ-ya'rifu kadrehâ ille'l-mevtâ*) Hayatın kıymetini de ölümlere sormalı. “Ah dünyada olsaydık da bir Allah deseydik daha...” der. “İki rekât namaz kılsaydık daha...” der. Ama, geçti hepsi...

Allah cümlemizi affetsin... Bizlere yardım etsin, kendisinin razı olduğu kullarının arasına cümlemizi kabul etsin inşallah...

el-Fatiha!..

Mehmet Zahid KOTKU
08.10.1974 / Ramazan 1394
İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/
Münebbihat Dersleri'ne PDF olarak ulaşmak
için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ